Examenul național de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie anorganică

Testul 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A.

Itemii de la 1 la 10 se referă la specii chimice, ale căror formule chimice notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

Cl_2	HCI	CuSO ₄
(A)	(B)	(C)
NaCl	NaClO	O ²⁻
(D)	(E)	(F)

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

- 1. Despre compusul (D) este adevărat că:
- a. celula sa elementară are forma unui hexagon; c. este solubil în solvenți nepolari;
- **b.** cristalele sale sunt casante; **d.** în rețea, numărul de coordinare al ionilor de clor este 1.
- 2. Specia chimică care prezintă în moleculă 6 perechi de electroni neparticipanti la legături chimice, este:
- **a.** (A); **c.** (E);
- **b.** (B); **d.** (F).
- 3. Există legătură covalentă nepolară în compusul:
- **a.** (A); **c.** (D);
- **b.** (C); **d.** (E).
- 4. Specia chimică (F) este izoelectronică cu:
- a. atomul de argon;b. atomul de neon;c. ionul de sulf;d. ionul de clor.
- 5. La adăugarea a 2-3 picături de turnesol în soluția apoasă a speciei (B), aceasta se colorează în:
- a. albastru; c. roşu;
- b. galben;d. verde.6. Specia chimică (E) este produsul unei reacții dintre clor și:
- a. acid clorhidric; c. hidroxid de sodiu;
- **b.** apă; **d.** sodiu.
- 7. Despre substanța (C) este adevărat că:
- a. este insolubilă în apă; c. soluția sa apoasă este electrolitul acumulatorului cu plumb;
- **b.** în compoziția sa, sulful are N.O. = +6; **d.** soluția sa apoasă este incoloră.
- 8. Soluția apoasă a substanței (B):
- **a.** are caracter slab acid; **c.** conține și specia chimică H₃O⁺;
- b. are [H₃O⁺] < [HO⁻];d. se colorează în prezenta fenolftaleinei.
- 9. Procentajul masic al cuprului în specia chimică (C) este:
- a. egal cu al oxigenului;
 b. egal cu al sulfului;
 c. mai mare decât al oxigenului;
 d. mai mic decât al sulfului.
- 10. În 22,35 g de compus (E) există aceeași cantitate de clor ca cea din:
- **a.** 0,75 mol de compus (B); **c.** 10,95 g de compus (B);
- **b.** 0,1 mol de compus (D); **d.** 11,7 g de compus (D). **30 de puncte**

Subjectul B.

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Elementul chimic contine specii de atomi care se deosebesc prin numărul de electroni.
- 2. Reactia dintre sodiu si apă are loc cu absorbtie de căldură.
- 3. La cresterea presiunii, solubilitatea dioxidului de carbon în apă, creste.
- **4.** Electrolitul din acumulatorul cu plumb are pH > 7.
- 5. Coroziunea electrochimică are loc în atmosferă de gaze uscate.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C.

1. Un element chimic (E) se găsește în natură ca amestec de doi izotopi. Unul dintre izotopi, (E₁), are numărul neutronilor cu o unitate mai mare decât numărul protonilor din nucleu. Suma numărului de electroni din învelișurile a doi dintre atomii izotopului (E₁) este egală cu 10. Determinați numărul de nucleoni al izotopului (E₁).

3 puncte

- 2. a. Scrieți configurația electronică a atomului elementului (E), care are în învelișul electronic 3 electroni în orbitali s.
 - **b.** Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E).

4 puncte

- Modelați formarea legăturii chimice în clorura de sodiu, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.

 3 puncte
- **4.** Modelați formarea legăturilor chimice în molecula de apă, utilizând simbolurile elementelor chimice și puncte pentru reprezentarea electronilor. **2 puncte**
- **5.** Se prepară 400 mL de soluție apoasă din 1,3 g de clorură de sodiu, de puritate 90%. Calculați concentrația molară a soluției.

Subjectul D.

1. Într-o soluție de clorură de fier(III) se barbotează dioxid de sulf. Ecuația reacției care are loc este:

...
$$SO_2$$
 + ... $FeCl_3$ + ... H_2O \rightarrow ... $FeCl_2$ + ... HCl + ... H_2SO_4

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- **b.** Notati rolul dioxidului de sulf în această reactie (agent oxidant/agent reducător).

3 puncte

2. Scrieti coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la punctul 1.

1 punct

3. a. Scrieți ecuația reacției dintre fier și clor.

b. Din reacția fierului, dintr-o sârmă de fier, cu 21,3 g de clor s-au obținut 16,25 g de sare. Determinați randamentul reacției. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E.

1. Ecuația reacției de descompunere a azotatului de calciu este:

$$Ca(NO_3)_2(s) \rightarrow 1/2O_2(g) + CaO(s) + 2NO_2(g), \Delta_rH^0$$

- **a.** Determinați variația de entalpie, $\Delta_t H^0$, în reacția de descompunere a azotatului de calciu. Utilizați entalpiile molare de formare standard $\Delta_f H^0_{Ca(NO_3)_{2(s)}} =$ 938,2 kJ/mol, $\Delta_f H^0_{CaO_{(s)}} =$ 634,9 kJ/mol și $\Delta_f H^0_{NO_{2(q)}} =$ 33, 2 kJ/mol.
 - b. Precizati tipul reactiei, având în vedere variatia de entalpie a reactiei determinată la subpunctul 1.a.

4 puncte

- Calculați căldura implicată în reacția de descompunere a 16,4 g de azotat de calciu, exprimată în kilojouli.
 Utilizați informații de la subpunctul 1.a.

 2 puncte
- **3.** Pentru a dizolva 3 mol de clorură de amoniu în apă, se consumă 44,19 kJ. Determinați căldura necesară dizolvării în apă a 53,5 g de clorură de amoniu, exprimată în kilojouli. **2 puncte**
- 4. Aplicati legea lui Hess pentru a determina variatia de entalpie a reactiei:

$$4HCI(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(I) + 2CI_2(g)$$
 Δ_rH^0

în functie de variatiile de entalpie ale reactiilor descrise de următoarele ecuații termochimice:

- (1) $2HCl(q) + F_2(q) \rightarrow 2HF(q) + Cl_2(q) \qquad \Delta_r H_1^0$
- (2) $1/2H_2(g) + 1/2F_2(g) \rightarrow HF(g)$ $\Delta_r H_2^0$
- (3) $H_2(g) + 1/2O_2(g) \rightarrow H_2O(l)$ $\Delta_r H_3^0$.

5 puncte

5. Relația de ordine dintre entalpiile molare de formare standard a propinei (C_3H_4) și a propanului (C_3H_8) este:

$$\Delta_{\mathsf{f}} H^0_{\mathsf{C}_3\mathsf{H}_{8(\mathsf{q})}} < \Delta_{\mathsf{f}} H^0_{\mathsf{C}_3\mathsf{H}_{4(\mathsf{q})}}$$

Utilizați această relație pentru a stabili dacă reacția de hidrogenare a propinei pentru obținerea propanului, reprezentată de ecuatia termochimică:

$$C_3H_4(g) + 2H_2(g) \rightarrow C_3H_8(g)$$
, Δ_rH^0 este exotermă sau endotermă.

2 puncte

Subjectul F.

1. Oxigenul rezultat la descompunerea apei oxigenate dintr-o soluție apoasă, se utilizează în cosmetică pentru decolorare. Descompunerea apei oxigenate se poate realiza în laboratorul de chimie, în prezența dioxidului de mangan. Ecuatia reactiei care are loc este:

$$2H_2O_2 \xrightarrow{MnO_2} 2H_2O + O_2$$
.

Notați rolul dioxidului de mangan în reacție.

1 puncte

- 2. Unei probe de 68 g de soluție de apă oxigenată, de concentrație procentuală masică 3%, i se adaugă o cantitate de dioxid de mangan. Se observă degajarea unui gaz. Calculați volumul de gaz degajat, măsurat la 127°C și 3 atm, exprimat în litri. Utilizați ecuația reacției de la **punctul 1**. **5 puncte**
- 3. Scrieti ecuatiile reactiilor din schema de transformări, stiind că a si d sunt substante simple:

 $H_2 + a \rightarrow ...b$

 $a + ...NaBr \rightarrow d +...NaCl$

4 puncte

Ministerul Educaţiei Centrul Naţional de Politici şi Evaluare în Educaţie

Numere atomice: H- 1; O- 8; Ne- 10; Na- 11; S- 16; Cl- 17; Ar- 18.

Mase atomice: H- 1; N- 14; O- 16; Na- 23; S- 32; Cl- 35,5; Ca- 40; Fe- 56; Cu- 64.

Constanta molară a gazelor: $R = 0.082 L \cdot atm \cdot mol^{-1} \cdot K^{-1}$. Volumul molar (condiții normale): $V = 22.4 L \cdot mol^{-1}$.